

De jongen die van De Hef dook

Siebe Thissen

DE JONGEN DIE
VAN DE HEF
DOOK

de>>>>
meent
— UITGEVERIJ —

Omslagontwerp: Jan Houdijk
Vormgeving binnenwerk: ZetSpiegel, Best
Boekverzorging: Pieter Kers

© 2021 Siebe Thissen

Tweede druk, 2022

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978 90 832 2760 3

NUR 301

www.uitgeverijdeemeent.nl

Lou Vlasblom boven op de beroemde hefbrug over de Koningshaven in Rotterdam, drieëntwintig jaar na zijn legendarische duik geportretteerd tijdens een sessie voor het weekblad *Panorama* (1956). Foto: Henk Blansjaar. Collectie Spaarnestad Photo.

Lou, jongen, verdomme!
Geen maren, maar doen.
Doen, doen, doen!
En daarmee basta!
– Bertus Meijer, *Salto Mortale* (1933)

De jongen die nog vóór het bombardement
onder doodse stilte uit duizend kelen
van het hoogste punt de spoorbrug af
de Maas in dook, of sprong
– Casper van den Berg, *De Hef* (1993)

Inhoud

Rotterdam, 14 januari 1933	11
Buitemperatuur nul graden	15
Het gaat om de afzet	27
Held of dwaas?	37
Een bevrijdende schok	45
Salto Mortale	52
Een nederzetting van vreemdelingen en bijwoners	57
Geen kruid wast tegen hun verveling	66
Een ondraaglijke stank	75
Zwendel en knevelarij in het slachthuis	83
Duiken is een kwestie van bouwen	88
Een Sperling kent geen angst	99
Huldiging in Tuschinski	107
Attentie! Attentie!	112
Dat is durven	124
De tragedie en de klucht	126
Heftorenziekte	133
Hoe het uniform van Hare Majesteit werd bezoedeld	135
Drieëntwintig jaar na dato in de <i>Panorama</i>	141
Een gekweld man	149
Bronnen	159
Dankwoord	171
Over de auteur	173
De media over dit boek	174

Rotterdam, 14 januari 1933

Op 4 augustus 2015 sprong de 27-jarige Braziliaans-Zwitserse alpinist Laso Schaller van een rots bij de Cascata del Salto-waterval in het Zwitserse kanton Ticino, net even boven het Lago Maggiore. Op het internet circuleren spectaculaire filmopnames van zijn sprong. Vlak naast de cascade is een houten steiger op de berghelling aangebracht. Schaller draagt een wetsuit, schoenen en een helm waarop een camera is geplaatst. Vanaf het geïmproviseerde plankier staart hij in de diepte. Wat een hoogte! Slaat de schrik hem om het hart? Als je maar lang genoeg in de afgrond kijkt, schreef Friedrich Nietzsche, dan kijkt de afgrond ook bij jou naar binnen. Schaller geeft een kameraad een laatste knuffel, haalt nog één keer diep adem en springt dan rechtstandig naar beneden. In iets meer dan drie seconden tijd legt hij bijna negenenvijftig meter af. Kaarsrecht, met de armen langs het lichaam, doorklieft hij het water dat meters boven hem opspat. Bedwelmd door de adrenaline en trillend van spanning komt de durfal weer boven, waarna hij als een bevende hond op de oever kruipt. Zijn actie moet letterlijk zenuwslopend zijn geweest. Laso Schaller geldt vandaag als de houder van het wereldrecord 'hoogduiken', aldus het *Guinness Book of World Records*.

Maar de ware houder van het wereldrecord komt uit Rotterdam. Bijna negentig jaar geleden, op 14 januari 1933, dook de negentienjarige Louwrens Cornelis ('Lou') Vlasblom uit Crooswijk van De Hef, een stalen spoorbrug over de Koningshaven. Hij maakte zijn afzet van een klein plateau dat zich op een onwaarschijnlijke hoogte van zevenenzestig meter bevond. Bovendien maakte

Vlasblom twee salto's alvorens hij het water bereikte. De recordsprong van Laso Schaller verbleekt bij de bovenmenselijke prestatie van Lou Vlasblom. In de havenstad Rotterdam maakte Vlasblom deel uit van een klein gezelschap waaghalzen die vanaf scheepsplechten, bokken, kranen en bruggen in het Maaswater doken. Zij waren de exotische klifduikers van het koude laagland. Zelf spraken de jonge avonturiers liever van topsport – 'Je kan altijd hoger', luidde het adagium. Hoewel deze vorm van sportbeoefening verboden was, was de publieke aandacht enorm. De wedloop bereikte een hoogtepunt in het hart van de crisisjaren, toen Vlasblom van een bijna onbestaanbare hoogte dook. Hij verbrijzelde daarmee alle internationale records. Nooit maakte iemand een duik vanaf een grotere hoogte. Heel even was Lou Vlasblom de beroemdste Rotterdammer. Heel even was hij net zo beroemd als die andere kampioen uit Crooswijk, bokser Bep van Klaveren, winnaar van een olympische gouden medaille.

Volgens Wikipedia werd de sprong van Lou Vlasblom 'goed gedocumenteerd'. Inderdaad, dagbladen hebben destijds uitvoerig over zijn sprong geschreven. Rotterdamse schrijvers brachten de dodensprong in hun verhalen in herinnering. En oudere Rotterdammers raakten niet uitgepraat over de jonge waaghals die van de brug was gedoken. Maar goed gedocumenteerd? Zijn duik werd niet gefilmd of gefotografeerd, en toeschouwers lepelden verschillende versies van de gebeurtenis op. Het verhaal van de jongen die van De Hef dook heeft alles van een stadsmythe: een heroïsch verhaal dat wordt doorverteld, steeds sterker wordt en geleidelijk aan overtuigingskracht wint. In zo'n verhaal is de herkomst van de bronnen vaak in nevelen gehuld. De verteller heeft het verhaal van iemand anders gehoord, die op zijn beurt de oorspronkelijke verteller ook niet kent.

Toch is de duik van Lou Vlasblom meer dan een broodje-aapverhaal: er zijn wel degelijk bronnen. Maar vanaf het allereerste moment hebben beuzelpraat, opsmuk en anekdotes een plek in

het verhaal veroverd. Daarom is het verhaal van de duik in de eerste plaats een stadsmythe: een verhaal over een sensationele of bizarre gebeurtenis die plaatsvond op een bekende, herkenbare plek in de stad – in dit geval de beroemde hefbrug over de Koningshaven. Bovendien heeft zo'n verhaal bijna altijd een angstaanjagend leidmotief – in dit geval een ijzingwekkende duik met een dubbele salto mortale vanaf een bijna zeventig meter hoge spoorbrug. Het is die onvoorstelbare, nooit meer geëvenaarde prestatie, in combinatie met het nog altijd nagalmende verhaal van ongeloof en respect, die het fundament van deze vertelling vormt. Ik wil het verhaal van de jongen die van de brug dook niet alleen opnieuw vertellen, maar zelfs uitbreiden en cultiveren – precies zoals elke sage of mythe onder invloed van de tijd een rijpingsproces doormaakt.

Nadat Lou Vlasblom zijn legendarische duik had volbracht, werd hij niet alleen overladen met superlatieven, maar ook met veroordelingen. Hij was een held, een kampioen, vonden velen. Zijn sprong was een mirakel van Bijbelse proporties. Nee, vonden anderen, hij was eerder een schlemiel, een slachtoffer van de reclame- en vermaaksindustrie. Zijn daad was een symptoom van de uit-zichtloosheid van de crisisjaren. Talloze verslaggevers, columnisten en schrijvers probeerden zijn motieven te duiden, kenden een symbolische betekenis toe aan de sprong. Zo werd er een stofwolk van hele en halve waarheden opgetrokken waarin een uniek stadsverhaal vorm kreeg: *De jongen die van De Hef dook*.

Man op De Hef tijdens de bouw van de heftorens (1926).
Prentbriefkaart. Collectie Stadsarchief Rotterdam.

‘De jongen die van De Hef dook’,
ets van Wout van Heusden
(1975). Kunstenaar Wout van
Heusden was bevriend met
Bertus Meijer en maakte deel
uit van de kring rondom het
schrijverscollectief Links
Richten. Deze prent werd
afgedrukt in *Met open vensters*
(1975), de laatste publicatie van
Bertus Meijer.

Buitentemperatuur nul graden

Ergens in de zomer van 1985, het was al diep in de nacht, hoorde ik voor het eerst de naam van Lou Vlasblom. Ik bevond me in de Stieltjesstraat op Rotterdam-Zuid, op de zolderverdieping van het Poortgebouw. Dit monumentale pand aan de Koningshaven werd in 1879 gebouwd voor de legendarische durfkapitalist Lodewijk Pincoffs. Honderd jaar later namen krakers het gebouw in bezit. Zij wisten hun anarchistische bestaanspraktijk in legaal vaarwater te manoeuvreren en openden het gebouw voor culturele activiteiten. Die nacht in 1985 had ik een optreden bijgewoond van een experimentele postpunkband. Na afloop dronk ik met de gitarist, een oude schoolvriend, een biertje in de vensterbank. Het eerste schijnsel van het morgenrood zette de rivier in een wazige gloed. Ons uitzicht werd begrensd door het silhouet van de oude spoorbrug over de Koningshaven. ‘Zie je die enorme kabelwielen op de torens’, zei de gitarist terwijl hij met zijn bierfles op de ruit tikte. ‘Vlak daaronder stond Lou Vlasblom. Begin jaren dertig. Als een acrobaat stortte hij zich vanaf de noordelijke toren in het diepe. Hij maakte een salto en dook in het water. Hij had geen schrammetje. Nog nooit vertoond.’

Het leek een anekdote van niks. Een jongen die van de brug sprong. Nou en? Toch liet het verhaal, hoe kort de synopsis ook was, me niet meer los. Steeds weer doemde Lou Vlasblom op, als een geestverschijning in een oud kasteel. Rotterdamse punks en musici wisten van zijn bestaan. Kunstenaars ook. En architectuurstudenten. Lou Vlasblom was een cultheld. Die status had zeker te maken met de spoorbrug over de Koningshaven, een hefbrug. De Hef, zoals de brug in de stad liefkozend wordt genoemd, verbindt

het Noordereiland in de Maas met de oever van Feijenoord. Deze hypermoderne staalconstructie werd in 1927 ontworpen door een architect van de Nederlandse Spoorwegen en zou in gebruik blijven tot 1993. Telkens wanneer de scheepvaart om doorgang vroeg, takelden de twee tachtig meter hoge heftorens een beweegbaar brugdeel omhoog. De torens dienden als schachten voor betonnen contragewichten die het brugdeel met behulp van tientallen kabels langs een kabelwiel naar boven en beneden konden bewegen.

In 2005, ter gelegenheid van het afscheid van de directeur van de Dienst Gemeentewerken, mocht ik dit fraaie staaltje van mechanica van dichtbij beschouwen. Met een select gezelschap betraden we het val, zoals het beweegbare middendeel wordt genoemd. Nadat een dikke rode knop was ingedrukt werd de hijsconstructie in werking gesteld en klom het brugdeel langzaam naar een hoogte van bijna vijftig meter. Ik verwachtte gepiep en gekraak, het gesteun van een oude stoomlocomotief die nog op gang moet geraken. Maar De Hef zoefde zo geruisloos als een elektromagnetische lift naar het helderblauwe baldakijn. Terwijl hoogtevrees zich aan me opdrong, klampte ik me vast aan de dichtstbijzijnde reling en tuurde naar de kabelwielen op de heftorens, nog eens vijftien meter hoger. En daar zag ik het platje van Lou Vlasblom, het balkon dat de jongen had gebruikt om zijn formidabele afzet van de noordelijke toren mogelijk te maken.

Terwijl mijn reisgenoten van het schitterende uitzicht genoten en objecten in de verte aanwezen, zag ik in mijn verbeelding Lou de sprong in het diepe maken. Wat een hoogte! Waanzin. Ik verbaasde me erover dat hij zijn sprong in westelijke richting had gemaakt, het vizier gericht op Hoek van Holland. Want van bovenaf gezien leek het stukje Koningshaven tussen De Hef en de Koninginnebrug op een pierenbadje, veel te klein voor een duik van titanische proporties. Hier moest wel ijdelheid in het spel zijn geweest. Of een ontluikend talent voor marketing. Want toeschouwers konden zich aan deze zijde massaal langs het water verzamelen. Vanaf

beide oevers en op de Koninginnebrug moeten zij een voortreffelijk uitzicht op de duik hebben gehad.

De brug was nog jong toen Lou Vlasblom de toren beklom. Al sinds de oplevering in 1927 wist De Hef respect af te dwingen. Nog geen jaar nadat het val voor de eerste keer omhoog werd getakeld, voltooidde regisseur Joris Ivens zijn befaamde eerbetoon. *De Brug* (1928) is een korte zwijgende film waarin ritme en beweging het leidmotief vormen: alles beweegt, draait, kraakt, fluit, rookt, stoomt en plonst. Deze beroemde rolprent, die destijds overal in de bioscopen werd vertoond, droeg beslist bij aan de monumentale status van De Hef.

Na de voltooiing van de Willemsspoortunnel in 1993 werd de constructie overbodig verklaard. Maar toen de sloop werd aangekondigd, stak er een storm van protest op. De brug met de kabelwielen was hét symbool van de havenstad Rotterdam geworden. Onder druk van de publieke opinie werd afgezien van de beoogde ontmanteling. De Hef verwierf de status van een Rijksmonument. Want ‘geen enkele toeschouwer kan zich aan het dominerende uiterlijk van de brug onttrekken’, zo lezen we in de voorbeeldige kroniek *De Hef: Biografie van een spoorbrug* (1985).

Joris Ivens, die zijn loopbaan als filmmaker zo’n beetje in de Koningshaven was begonnen, schreef het voorwoord. En het eerste exemplaar van het boek werd overhandigd aan Lou Vlasblom, de jongen die op 14 januari 1933 de heftoren bedwong zoals een alpinist de Mount Everest. Het boek bood hem de ruimte om de verhalen over zijn sprong van commentaar te voorzien. Lou ergerde zich aan de mythe die rondom zijn persoon was ontstaan. Leugens werden in de stad verteld. Kranten schreven onzin. Hij werd neergezet als een opportunist, een roekeloze dwaas die zijn duik niet zou hebben voorbereid. Zijn familienaam werd door het slijk gehaald, tot verdriet van zijn naasten. Fantasie en waarheid waren sinds 1933, een halve eeuw lang, veelvuldig door elkaar gehusseld.

Het was niet de duik zelf, maar de mythe die aan Lou Vlasblom

zou blijven kleven. Wie voortaan aandacht wilde besteden aan De Hef, kon niet meer om Vlasblom heen. In 2001, het jaar dat Rotterdam zich Culturele Hoofdstad van Europa mocht noemen, vond in het voormalige pakhuis Las Palmas, niet ver van De Hef, de tentoonstelling *Interbellum Rotterdam* plaats. De fraaie catalogus die de expositie begeleidde, opende met een essay over De Hef waarin de professionaliteit van Lou Vlasblom werd benadrukt:

Zijn duik was een uiting van moed en vakmanschap. Geleidelijk had hij er naartoe gewerkt, tot hij voldoende zeker was van zichzelf. Hier was geen sprake van waaghalzerij, maar van koele berekening. Dit waren kwaliteiten waarmee Rotterdam zich graag onderscheidde van andere steden. En deze zelfde kwaliteiten kenmerkten bij uitstek de brug waarvan Vlasblom dook.

Sinds Lou Vlasblom de biografie van De Hef in zijn handen kreeg gedrukt was hij de personificatie van de brug, een mascotte. De spoorbrug werd op zijn beurt het middelpunt van het imago dat Rotterdam zichzelf had aangemeten: dat van de modernste stad van Nederland. Nog korter samengevat: Lou Vlasblom wás Rotterdam.

Kletspraat, bromde Lou, die opnieuw mythevorming bespeurde. Zijn prestatie als sportman en recordhouder werd veronachtzaamd. En De Hef? Ach, had er een hogere toren aan de Maas gestaan of een hogere bok in het water gelegen, dan had hij die genomen. ‘Gaat er één hoger, dan ga ik nog hoger’, had hij vlak na zijn sprong al meteen gezegd, toen hij kletsnat door een agent uit het water werd getrokken.

Niet iedereen schoof Vlasblom het pact van modernisme en stadspromotie in de schoenen. Zijn daad werd ook ingegeven door een jeugdige honger naar avontuur. *Het Groot Rotterdams Bruggenboek* (2005) riep hem uit tot een van de vroegste Rotterdamse beoefenaars van ‘extreme sports’. Je kon een brug beklimmen om van

het uitzicht te genieten, de adrenaline door je lichaam te laten gieren en een ferme duik in de Maas te wagen, zoals Vlasblom dat had gedaan. Dat deze tak van sport vaak werd beoefend in een sfeer van illegaliteit, droeg alleen maar bij aan de aantrekkingskracht van het fenomeen. Dat vond ook Lou Vlasblom in 1933. Triomfantelijk liet hij zich na de sprong naar het politiebureau afvoeren. Hij koesterde het proces-verbaal als een gouden medaille, veroverd na zijn sprong van wereldklasse.

Over Lou Vlasblom is vaak geschreven. Zelf kwam hij maar mondjesmaat aan het woord. Het verhaal over de jongen die van de brug dook is een intrigerende mengeling van feit en fictie. Over veel details bestaat onenigheid. Had Lou zijn sprong zorgvuldig voorbereid of was er sprake van een opwelling? Was hij in optocht met tientallen jongeren van Crooswijk naar De Hef getogen? Had hij boven in de toren een half uur nerveus getreuzeld, of in alle rust de tijd genomen om een sigaretje te roken? Droeg hij een overall of een keurig maatpak? Had hij werkelijk twee salto's gemaakt voordat hij het water bereikte? Bereikte hij het water rechtstandig of in duikvlucht? Dreven er ijsschotsen in het water op die koude januaridag? Raakte hij gewond bij zijn sprong? En hadden zich aan de Maasoever vele duizenden kijkers verzameld, zoals later werd beweerd, of slechts een handjevol, zoals krantenverslagen uit 1933 suggereren? Al kort na de sprong zag Lou zich genoodzaakt verslaggevers te wijzen op onjuistheden in hun berichtgeving. Hij nam zelfs zijn toevlucht tot ingezonden brieven in het *Rotterdamsch Nieuwsblad* waarin hij roddel en achterklap probeerde te ontzenuwen.

Mijnheer de Redacteur! In verband met de vele geruchten welke over mij worden verspreid, als zoude ik van mijn sprong nadelige gevolgen hebben ondervonden, verklaar ik hiermede, dat deze geruchten uit de lucht zijn gegrepen en ik mij in de beste welstand bevind.

In een gesprek met de sportverslaggever van het weekblad *Het leven. Geïllustreerd* herhaalde hij die klacht:

Ach, meneer, er is heel wat fantasie geslopen in al die courantenberichten over mijn torenspringerij en de mensen hier in de stad verzinnen er ook allerlei fraaiigheden bij. Als de helft van wat ze schrijven en vertellen waar zou zijn, dan zou ik op zijn minst miljonair zijn of met een stuk of tien gebroken ledematen in het ziekenhuis liggen.

Lou zag met lede ogen aan hoe hij de regie over zijn eigen biografie verloor – hij was de hoofdrolspeler in een stadsverhaal geworden. Over het ultrakorte script van dat verhaal bestaat overigens wél overeenstemming. In zijn roman *De Hef ziet alles* (2015) had schrijver Cees Pols slechts drie regels nodig:

En dan Lou Vlasblom! 14 januari 1933, buitentemperatuur nul graden, zegt u dat wat?

Ja, de sprong!

De dodensprong, die hij overleefde.

Dezelfde regels tekende ik op uit de mond van de gitarist in het Poortgebouw, toen hij met zijn bierfles wees naar de kabelwielen. Meer Rotterdamse schrijvers hebben in even geconcentreerde vorm aan Lou Vlasblom gerefereerd. Al zes jaar na de sprong prezen Jef Last en Harry Wilde in *Kruisgang der jeugd* (1939) de moed van de durfal.

67 meter! Is het mogelijk zulk een sprong te wagen zonder dat de schedel tegen het watervlak te pletter slaat, zonder dat de huid afschroeit door de wrijving met het water? Vlasblom vraagt het zich niet af. Hij bezit de kracht om al zijn energie in één ogenblik op dit punt te concentreren, zoals anderen, in een vlaag

van verbittering, haar concentreren op een inbraak. Vlasblom slaagde, omdat hij geluk had, omdat hij op het juiste ogenblik zijn zenuwen bij elkaar hield en ook een beetje omdat er voor een sprong van de hefbrug niets anders nodig was dan een zwembroek.

Een zwembroek? Op die koude winterdag van 14 januari 1933?

Van recentere datum is het korte fictieve verhaal ‘Duik’, geschreven door Wilfried de Jong. De verteller haalt herinneringen op aan zijn klasgenoot John, een liefhebber van hardrock met een pafferig gezicht vol puisten en een spekkige buik. Na een aantal biertjes en zes glazen jenever te hebben gedronken in een café vlak bij De Hef, besluit John de spoorbrug te beklimmen. Hij hijst zich in een ketelpak en begint aan de klim. Beneden houdt zijn kompaan een oogje in het zeil, en dan wordt hij door een toevallig passerende agent aangesproken.

‘Wat doet je vriend daar?’, vroeg de snor.

‘Hij gaat Vlasblom nadoen’, zei ik.

‘Wat bedoel je?’

In het voorjaar van 1933 is een zekere Lou Vlasblom bij wijze van stunt van een van de pijlers van De Hef gesprongen. Van zeventig meter hoog dus, in zijn nette kostuum. Hij had een zakdoek in zijn mond zodat zijn adem niet werd afgesneden. Vlasblom heeft tijdens zijn duik nog twee salto’s gemaakt en kwam rechtstandig in het water van de Maas terecht. Het was een sensatie.

Net als Vlasblom vele jaren eerder springt ook John van De Hef, zijn armen klapwiekend als een gewonde vogel in vrije val. Zijn plons is een explosie op het water, maar de waaghals overleeft het avontuur. Het is een sensatie.

Niemand van onze klas zou het verhaal geloven. John? Die vette puistenkop? Ja, precies, die John. En ik had hem geholpen.

Zo moet ook het verhaal van Lou Vlasblom zijn ontstaan. Als herinnering aan een sensationele gebeurtenis die niemand zou geloven. Het was een verhaal dat je wel moest vertellen. Als je er niet bij was geweest had je in ieder geval het verhaal. Zo kon Lou opduiken aan cafétafeltjes, in tijdschriften als *De Oud-Rotterdammer* en in sociale media.

Op 25 januari 2019 was hij nog altijd onderwerp van gesprek op een Facebookpagina. Oudere Rotterdammers haalden herinneringen op aan de jongen die van De Hef dook:

‘Ik heb het verhaal gehoord van mijn vader!’

‘Dat verhaal heb ik van mijn opa meegekregen, schitterend!’

‘Mijn vader dook van hoge kranen in de haven en vertelde het verhaal van Lou Vlasblom.’

‘Ja, hier had mijn vader het over, helaas al acht jaar dood.’

‘Ik heb doodenge herinneringen aan het verhaal van Lou Vlasblom dat mijn vader vertelde.’

‘Mijn opa, geboren in 1908, vertelde mij dit verhaal steeds weer opnieuw.’

Over één ding zijn de gespreksgenoten het met elkaar eens: Lou Vlasblom is een verhaal, een jongensboek, literatuur. Een verhaal dat ouders aan hun kinderen vertellen. Vooral vaders. Maar hoezeer de verschillende versies van deze stadskroniek ook verschillen, de daad zelf is boven iedere twijfel verheven. Lou Vlasblom is werkelijk van De Hef gedoken.

Ook ik raakte sinds dat punkconcert in het Poortgebouw geobsedeerd door het verhaal. Ik kon de brug niet passeren of ik staarde naar de enorme katrollen op de torens. ‘Daar, zie je dat platje onder die kabelwielen?’, riep ik tegen mijn kinderen terwijl we over

de Koninginnebrug naar het Noordereiland fietsten. Ik wees naar de noordelijke toren. ‘Vanaf dat piepkleine balkonnetje dook Lou Vlasblom in de Maas. Nooit vertoond.’ Nadat mijn zoon verveeld vaststelde dat ik het verhaal voor de zoveelste keer had verteld, besloot ik dat het tijd was dieper in de zaak te duiken. Er moest méér dan slechts een handvol flarden van het verhaal in omloop zijn.

Ik begon verhalen, krantenknipsels en foto’s te verzamelen. En onderweg deed ik een verbluffende ontdekking. Lou Vlasblom was niet alleen van De Hef gedoken, maar had zo ongeveer elke brug uitgeprobeerd – in Rotterdam, maar ook ver daarbuiten. Een brug over het Amsterdam-Rijnkanaal bijvoorbeeld. In 1933, niet lang na zijn duik van De Hef, sprong hij van de Maasbrug bij Venlo. Terwijl ik krantenberichten over zijn Limburgse sprong verzamelde, ging er plots een duizeling door me heen.

Ik herinnerde me een verhaal dat mijn vader had verteld toen ik tien of elf jaar oud was. Hij had zijn jeugd doorgebracht in een dorp aan de Maas, iets ten noorden van de brug waar Lou in de rivier was gesprongen. In dat dorp was mijn grootvader de beheerder van het plaatselijke postkantoor en van een drijvend zwembad in de Maas. Ook in mijn familie speelde het zwemmen en duiken in de Maas een grote rol. Mijn vader was een waterrat en kende de verraderlijke stromingen van de rivier op zijn duimpje. In tegenstelling tot Lou had hij zich niet gespecialiseerd in het duiken van hoge objecten, maar in het beklimmen van passerende Maasaken. Groepjes jongens zwommen naar een schuit, hesen zich aan boord en wachtten tot de scheldende schipper met een pikhaak op hen afkwam. Vervolgens doken ze gierend van het lachen in het water, in afwachting van een volgende boot waarmee de trip terug kon worden genomen.

Mijn vader was een zwijgzaam type, maar soms popten jeugdherinneringen op wanneer we het huis van mijn grootouders bezochten. Dat gebeurde doorgaans in de verste uithoek van de moestuin, een met liefde onderhouden hortus achter het post-

kantoor die werd begrensd door de Maas. Terwijl ik wat in het gras lummelde en naar de passerende schepen staarde, luisterde ik dan naar de verhalen van mijn vader. Meestal gingen die over de oorlog. Hoe hij zwaargewond werd afgevoerd naar een ziekenhuis in Venlo, nadat een Brits bombardement op de veerpont over de Maas een inferno had veroorzaakt. Of hoe hij tijdens de Hongerwinter door de moffen werd geëvacueerd, omdat het front nu aan de Maas lag – eerst te voet in een steenkoude nacht door Duitsland en vervolgens in een goederentrein naar Groningen.

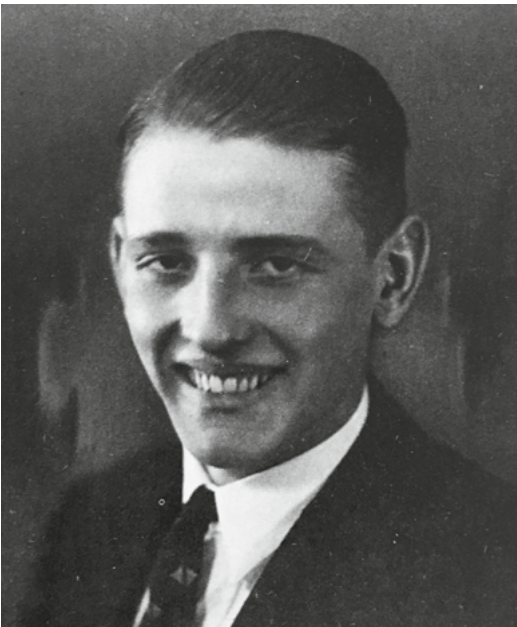
En daar op die oever hoorde ik ook het verhaal over een heldhaftige soldaat. De gebeurtenis had voor de oorlog plaatsgevonden. Gepakt en gezakt was een dienstplichtige van de Maasbrug gesprongen. Het moet een sensatie zijn geweest. Iedereen sprak erover, zei mijn vader. De sprong was een topprestatie, jazeker, maar omdat de jongen zijn uniform had aangehouden school er ook een stukje verzet in zijn daad. ‘Dat maakte de sprong voor ons pas echt legendarisch’, zei mijn vader terwijl hij mij een knipoog gaf.

Destijds maakte dit verhaal weinig indruk op mij. De helden uit mijn jeugdboeken hadden wel voor hetere vuren gestaan. Maar nu, vele jaren later, midden in een corona-lockdown, realiseer ik me dat het niemand minder dan Lou Vlasblom moet zijn geweest die van de Maasbrug in Venlo was gesprongen. Déjà-vu? Plots doemen het postkantoor en de moestuin van mijn grootouders weer op. Ik zie mijn vader, druk gebarend aan de oever van de Maas, wijzend in de richting van Venlo, waar de stoere dienstplichtige is gelegerd. Zonder dat ik het doorheb, is de jongen die van De Hef dook al in mijn eigen biografie gekropen. En opnieuw is het een vader die het verhaal aan zijn zoon heeft verteld.

De Hef in 1932. Foto: Antonie Schaller. Collectie Stadsarchief Rotterdam.

Lou Vlasblom in 1933. Collectie familie Vlasblom.

Het gaat om de afzet

Dagbladen hebben het wapenfeit destijds minutieus gereconstrueerd. Dat was knap, want er was geen verslaggever bij de gebeurtenis aanwezig. Maar op de ochtend na de sprong hadden verslaggevers al blocnotes volgeschreven, getuigen en politieagenten gesproken en verdrongen ze zich voor de deur van Lou Vlasblom. *De Telegraaf* was aanwezig, altijd geïnteresseerd in amusement en sensatie, maar ook de communistische krant *De Tribune* en het socialistische dagblad *Het Volk*. Linkse journalisten hoopten van Lou Vlasblom een volksheld te maken. De kranten troefden elkaar af met al dan niet gefingeerde wetenswaardigheden over de duik. In politiek en ideologisch opzicht stonden de dagbladen lijnrecht tegenover elkaar. De verslaggevers die zich in de woonkamer van de familie Vlasblom hadden verzameld, beschimpten elkaar en zorgden voor een explosieve sfeer. Lou ergerde zich aan hun gedrag. Jaren later verklaarde hij tegenover een verslaggever:

Moet je rekenen als je heren van *De Telegraaf*, *De Tribune* en *Het Volk* in je kamer hebt! Dan duurt het niet lang of het wordt een ruzie dat het knettert. Ik zat de boel een poosje aan te kijken en toen zei ik: 'Heren, jullie komen hier voor mij en niet om te knokken. Wie nog één verkeerd woord zegt, die slinger ik zo de straat op!'

Ondanks het gekissebis slaagden de heren van de pers erin de gebeurtenissen rondom de duik gedetailleerd in kaart te brengen. De sprong had plaatsgevonden op een zaterdag, 14 januari 1933, om vier uur in de middag. Het was een koude, nevelige winterdag.